MAATALOUS

Tukea on vaikea saada. Viranomaiset ovat valveutuneita, mutta uusia asioita ei ymmärretä. **PUUTARHAYRITTÄJÄ JAN HAGELBERG**

MAATALOUDESTA LYHYESTI

Animalia vaatii edistyneempää eläinsuojelulakia

Eläinsuojeluliitto Animalia vaatii, että Suomeen saadaan maailman edistynein eläinsuojelulainsäädäntö.

Järjestön puheenjohtaja **Sami Säynevirran** mukaan ongelmia on eläintuotannossa, koe-eläinten hoidossa ja seura-eläinten pidossa. Turkistuotanto pitäisi lakkauttaa kokonaan.

Uuden eläinsuojelulain pitäisi turvata kaikille eläimille niiden lajityypillinen käyttäytyminen.

Scan korottaa lihan hintaa

HK Scanin Ruotsissa toimiva tytäryhtiö Scan korottaa lihan tuottaja- ja kuluttajahintaa. Korotus on 10–15 prosenttia, kertoo Jordbruksaktuellt.

Hinnan nousulla yhtiö haluaa korvata ruotsalaisten lihantuottajien kasvavat kustannukset.

Lihan kulutus kasvaa Ruotsissa, niin myös lihan tuonti. Esimerkiksi kauppojen omat tuotemerkit valmistetaan enenevässä määrin halvasta ulkomaalaisesta lihasta.

Pienteurastamoiden hygienia huolettaa Ruotsissa

Pienten teurastamoiden määrä kasvaa Ruotsissa ja niiden osuus markkinoista on yhä suurempi.

Kött och Charkföretagen -yhdistyksen mukaan kehitys pitää sisällään riskejä koskien eläinten hyvinvointia, elintarviketurvallisuutta ja puhtautta, kertoo Jordbruksaktuellt.

Viranomaisten pitää vaatia pieniltä teurastamoilta samoja asioita kuin suurilta, yhdistys painottaa. Esimerkiksi vaatimukset eläinlääkäreiden läsnäolosta teurastamolla ovat erilaisia eri kokoisille teurastamoille.

Ruotsissa on yhä enemmän pieniä teurastamoja.

Maatila ei saanut lupaa nimen vaihtoon

Ruotsissa valtionarkisto on kieltänyt Felestadin maatila vaihtamasta nimeään virallisesti Olmaksi (Olma gård), kertoo Jordbruksaktuellt.

Olma-nimi ei edusta vakiintunutta, perinteistä ja hyvää tapaa nimetä paikkoja, arkisto linjaa.

Omistaja on käyttänyt tilastaan Olma gård -nimitystä vuodesta 1993.

Viime vuosi toi ennätyssadot puutarhatiloille

Monet puutarhatilat tuottivat vuonna 2011 erittäin hyvät sadot. Ennätykseen ylsivät muun muassa mansikka, omena ja ruukkuvihannekset.

Useat puutarhatilat tuottivat viime vuonna ennätyssadot. Tiedot perustuvat Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen vuoden 2011 puutarhatilastojen ennakkotietoihin.

Satoennätykset johtuivat ennen kaikkea hyvistä sääoloista.

Avomaan vihannestuotanto kohosi historiansa toiseksi parhaaseen tulokseen 186 miljoonalla kilolla. Vain vuonna 1997 sato on ollut tätä parempi. Taloudellisesti tärkeimmät avomaanvihannekset, eli porkkana tuotti 73 miljoonaa kiloa ja ruokasipuli 25 miljoonaa kiloa.

Ennätysmäärä mansikkaa ja ruukkuja

Viime vuoden marjasato oli yhteensä 16 miljoonaa kiloa. Mansikka-ala on ollut kasvussa viime vuosina ja sato ylsikin nyt ennätykseen, 13 miljoonaan kiloon.

Myös vadelma- ja pensasmustikkasato olivat aiempaa paremmat. Sen sijaan muiden teollisuusmarjojen, erityisesti musta- ja viherherukan tuotanto jatkoi pienenemistä.

Vaikka marjanviljelyssäkin yritysten määrä on vähentynyt tasaiseen tahtiin, ovat jäljelle jääneet yritykset panostaneet viljelyyn, Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus tiedottaa. Omenasato ylitti ensimmäistä kertaa viiden miljoonan kilon rajan kokonaissadon ollessa 5,2 miljoonaa kiloa.

Kasvihuoneala lievässä laskussa

Ennätystehtailu jatkui myös ruukkuvihannespuolella, sillä niitä tuotettiin viime vuonna 98 miljoonaa ruukkua. Suurin osa on salaatteja. Kurkkusato ylitti edellisvuosien satomäärät 37 miljoonalla kilolla. Myös tomaattisato oli erinomainen.

Kokonaisuudessaan puutarhatuotantoa oli viime vuonna yhteensä 16 974 hehtaaria. Kasvihuoneiden osuus oli 411 hehtaaria. Kasvihuoneyritysten määrä väheni 4 prosenttia vuodesta 2010. Tuotannon vähenemistä tapahtui muun muassa leikkokukkatuotannossa. Sen kokonaisala oli vuonna 2011 vain alle 13 hehtaaria, mikä on 4 hehtaaria vähemmän kuin vuonna 2010. Myös kukkivien ruukkukasvien määrät vähenivät selvästi. Sipulikukkatuotanto sen sijaan jatkui vahvana.

Puutarhatilastojen tiedot kerätään kaikilta puutarhatuotteita myyntiin viljeleviltä yrityksiltä. Lokakuussa 2011 tehdyssä kyselyssä oli mukana 5 159 yritystä.

TUULA LEHTONEN

KARI SALONEN

Yksi hyvä vuosi ei riitä puutarha-alalla. Koko ajan on seurattava kehitystä, Jan Hagelberg sanoo.

Omenan sato ja myynti onnistui

Viime vuoden omenasato ylitti ensimmäisen kerran viiden miljoonan kilon rajan. Vaikka viljelypinta-ala väheni, sadon määrä oli 5,2 miljoonaa kiloa.

Hyvä omenavuosi näkyi viljelijöillä. ”Meillä oli normaalia parempi sato”, iloitsee **Marko Maula** Lohjalta. Hän kertoo, että sato oli Alitalon omenatilalla hyvälaatuista, eikä tuhohyönteisiä pahemmin esiintynyt.

Maulan mukaan viime kesä tarjosi puille sopivassa suhteessa aurinkoa ja vettä. Myös kukkien pölytys onnistui hyvin. ”Se on suoraan verrannollinen asia sadonmäärään.”

Alitalolla 15 omenahehtaarilta saatu sato oli myös kaupallisesti onnistunutta. Myyntiin sitä riitti vain marraskuun puoliväliin saakka. ”Normaalisti päästään joulukuulle. Parempi kuitenkin näin, ettei tarvitse varastoida niin pitkään. Silloin varastotappiot kasvavat.”

Maula toivoo, että tämän vuoden sato onnistuisi yhtä hyvin. ”Kevät kertoo siitä paljon.”

TUULA LEHTONEN

Kauppapuutarhan energia saadaan kierrätyspuusta tehdystä hakkeesta.

Kauppapuutarha hakee kannattavuutta vaihtoehtoisella energiamuodolla

Hagelbergin kauppapuutarhalla viime vuoden sato oli hyvä

KIRKKONUMMI (MT)

Tilastot kertovat, että vuosi 2011 oli puutarha-alalla plussan puolella. Myös puutarhayrittäjä **Jan Hagelberg** toteaa vuoden olleen hyvä.

”Erinomainen. Kevät oli urani paras, saatiin aikainen lähtö.”

Kurkkua, tomaattia ja nykyään myös chiliä tuottava Hagelberg kertoo, että satotasot olivat korkeita, eikä tautiongelmiakaan ollut.

Yhteensä Kirkkonummella sijaitsevilla puutarhalla on alaa hiukan yli hehtaari.

”Kurkkua parituhatta ja tomaattia 700 neliötä.”

Chiliä viljellään parissa pienessä huoneessa.

Tomaattihuoneesta kerätään keskimäärin 2 000 kiloa viikossa.

”Vaan eipä sitä tilastoista huomaa, paljonko saa. Talteen otetaan, minkä talteen saa. Pankkitililtä sen sitten vasta näkee”, yrittäjä Hagelberg nauraa.

Byrokratia puree kovasti

Hyvä satovuosi ei kuitenkaan tarkoita, että yrittäjä vain paukuttelisi henkseleitään. Hagelbergin suurin ongelma on byrokratia, joka on iskenyt tiukasti kiinni yrittäjän arkeen.

Muun muassa energianlähteenä oleva hake aiheuttaa ongelmia. Tällä hetkellä puutarhalla on väliaikainen hakevarasto, joka täytyy purkaa. Varsinaista hakevarastoa ei ole lupaa rakentaa.

”Pitää pilata kuiva hake ottamalla katto pois. Ensin hakevarastolle tuli lupa, mutta suunnittelutarveratkaisu ei mennyt läpi.”

Selitys oli, että kun ei ennen tarvittu, ei tarvita nytkään.

Yrittäjän mielestä tarve sitä vastoin on suuri. Puutarhalla sattui vuonna 2008 tulipalo. ”Palo alkoi kostean hakkeen käymisestä. Tarvitsisimme hakevaraston suojaamaan haketta. Lisäksi kuiva hake palaa puhtaammin.”

Hagelbergin naapurit vastustavat ideaa hakevaraston rakentamisesta.

”Välillä tuntuu, että tämä on pelkkää kiusantekoa.”

Kompostilupahakemus on ollut odottamassa jo 9 kuukautta, Hagelberg lisää. Hän toivoisikin, että viranomaiset ymmärtäisivät puutarhayrittäjän tarpeet.

”Öljysäiliö kuuluu öljylämmitykseen. Hakerakennus hakelämmitykseen. Niin se vain menee.”

Siirappi otettiin hyötykäyttöön

Myöskään haketushallille ei lupaa ole kuulunut. Osa sähkölaitteista, kuten haketin, joutuu olemaan ilman suojaa. Tämä vaatii välillä luovuutta.

”Pakkasella hihnan pyöriminen oli ongelma, eikä hake meinannut tarttua siihen. Laitettiin siirappia hihnalle, jotta hake takertuisi helpommin.”

Hagelberg kertoo tekevänsä kaikkensa, jottei hakettajan melu häiritse naapureita. Uudet, hiljaisemmat koneetkin on ostettu.

”Moni olisi jo heittänyt pyyhkeen nurkkaan. Mutta minulla on tarkkaan mietityt suunnitelmat. Pikkuhiljaa ollaan päästy eteenpäin.”

Päätöksentekijöiltä hän odottaisi lisää vastuuta. Vuoropuhelu viranomaisten kanssa ei toimi.

”Tukea on vaikea saada. Viranomaiset ovat valveutuneita, mutta uusia asioita ei ymmärretä. Tietotaitoa ei useinkaan ole.”

Puutarhan on kehityttävä

Hagelberg kertoo, että alalla pysyäkseen täytyy koko ajan kehittyä. Ei voi elää vain yhden hyvän satovuoden varassa.

”Se ei olisi fiksua”, hän sanoo.

Puutarhatuotannon kannattavuuden määrittelee hänen mukaansa paljolti käytetty energiamuoto.

Puuhake oli se valinta, joka määritteli jatkaako isoisän aikoinaan perustama kauppapuutarha toimintaansa. Tuotannossa on käytössä biologinen torjunta. Hän pyrkii myös seuraamaan alan muita uusia kehityssuuntia. Tulevaisuudessa otetaan ehkä käyttöön ledivalot, joilla pidentää kasvukautta.

”Pitää hörötellä korvia, kuinka kehittyä.”

TUULA LEHTONEN

Siitostammojen tukiehdot kiristyivät

Perusteettomat ennakot voi peruuttaa 13.4. mennessä

Valtioneuvosto on tehnyt kansallisen hevostuen ehtoihin viime viikolla muutoksen, joka kiristää siitostammojen tukikelpoisuuden ehtoja.

Muutoksen vuoksi jo kuukausi sitten painetuissa Hakuoppaassa ja Kansallisten kotieläintukien ennakoiden hakuohjeissa on virheellistä tietoa.

Uusien ehtojen mukaan kansallista hevostukea saavan siitostamman tiineyden on kestettävä vähintään 12 viikkoa.

Näin ollen tukikelpoiseksi hyväksytään joko viime vuonna varsonut tamma tai viime vuonna astutettu tai siemennetty tamma, joka on ollut kantavana vähintään 12 viikkoa.

Tukikelvottomia ovat sen sijaan viime vuonna astutetut tai siemennetyt ja tiinehtymättömät tai ennen 12. tiineysviikkoa luoneet tammat.

Kansallisen hevostuen ennakkoa oli mahdollista hakea 23.3. mennessä.

Koska ennakoiden haku päättyi ennen kuin tamman tiineydelle määrätty vähimmäiskestoaika oli tiedossa, viljelijä on voinut hakea ennakkoa tukikelvottomista tammoista.

Tukikelvottomat tammat voi vähentää ennakon hakemuksella ilmoitetusta hevosmäärästä 13.4. mennessä.

Siihen mennessä poistetuista tammoista ei makseta ennakkoa. Näin viljelijä välttyy ennakon takaisinperinnältä ja mahdollisilta valvontaseuraamuksilta.

JUHANI REKU

Kasvinviljelyn panoshinnat tasoittumassa

Kasvinviljelyn tuotantopanosten hinnat ovat nousseet nopeasti vuodesta 2002 alkaen, mutta tänä vuonna niiden odotetaan tasoittuvan, USA:n maatalousministeriön raportti arvioi.

USA:n maatalouden kolmen teollisen tuotantopanoksen – lannoitteiden, torjunta-aineiden sekä polttoaineiden ja öljyn – kustannuksiksi 2012 arvioidaan yhteensä 56 miljardia dollaria. Se on 1,2 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna.

Nousu on pientä verrattuna vuoteen 2011, jolloin kustannukset kohosivat 23,4 prosenttia.

Tänä vuonna tuotantopanosten osuus on 16,8 prosenttia kokonaiskustannuksista. Se on hieman vähemmän kuin vuonna 2011. Hämmästyttävää on polttoaineen ja öljyn hinnannousun hidastuminen. Niiden ostohintaindeksi on vuodesta 2003 noussut kahdeksan kertaa kaksinumeroista vauhtia, ja hinnat laskivat jyrkästi vain kerran, vuonna 2009. Tänä vuonna öljytuotteiden ostohintaindeksin arvioidaan nousevan vain 2,5 prosenttia. Dieselin ja bensan hintojen arvellaan pysyvän entisellään.

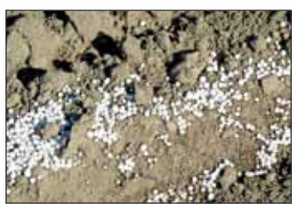

Lannoitteiden hintojen nousu hidastuu, arvioi USA:n maatalousministeriö.

Lannoitteiden ostohintaindeksi nousi lähes 30 prosenttia 2011. Tänä vuonna nousuksi arvioidaan vain 1,5 prosenttia. Sen sijaan siemenet ja kemikaalit kallistuvat tänäkin vuonna paljon.

Kaksi suurta siementuottajaa on jo ilmoittanut nostavansa siementen hintoja 5–10 prosenttia. Myyjien mukaan korotus johtuu hyvistä sadoista sekä kasvien paremmasta taudin- ja tuholaiskestävyydestä, joiden ansiosta viljelijät parantavat tulostaan.

Maatalouskemikaalien hinnat noussevat tänä vuonna suurin piirtein 6 prosenttia.

Purduen yliopiston maatalousekonomistit ennustavat kuitenkin suurempia kustannusten nousuja. Heidän arvionsa mukaan maissin, soijapavun ja vehnän tuotannon muuttuvat kustannukset nousevat 12–16 prosenttia.

MIKE WILSON

Siemenet ja kemikaalit kallistuvat tänäkin vuonna paljon.